

KRISTIANSTADS
TINGSRÄTT
Rotel 3

INKOM: 2025-05-26
MÅLNR: T 132-23
AKTBIL: 55

Till
Kristianstads tingsrätt

YTTRANDE

Mål nr T 132-23

Käranden ./. Region Skåne

Undertecknad får härmed inkomma med yttrande med anledning av tingsrättens föreläggande av den 23 april 2025.

1 INSTÄLLNING

- 1.1 Med ändring av vad som tidigare angetts bestrider Region Skåne Kärandens talan. Region Skåne kan inte vitsorda något skadeståndsbelopp såsom skäligt.
- 1.2 Region Skåne yrkar ersättning för rättegångskostnader med belopp som senare kommer att anges.

2 SKÄL FÖR BESTRIDANDET

2.1 *Bakgrund*

- 2.2 Händelsen har prövats av IVO och LÖF. IVO har i sitt beslut kritiserat vårdgivaren för att patientens behov av stöd inte kunde tillgodoses samt att

vårdpersonalen brustit i sin skyldighet att dokumentera. IVO har vidare påpekat att forcerad krystning bör användas restriktivt. I synnerhet yttre press bör undvikas på grund av risk för bristningar och negativ påverkan på förlossningsupplevelsen. I de fall metoderna används bör det ske i samråd med patienten. Bilaga 4 till stämningsansökan.

- 2.3 LÖF har tillerkänt Käranden ersättning ”för följderna av att man utan indikation använde yttre press under förlossningen”, se Bilaga 10 till stämningsansökan. LÖF konstaterade även att det inte fanns någon annan tillgänglig behandlingsmetod som hade tillgodosett patientens vårdbehov på ett mindre riskfyllt sett.
- 2.4 Region Skåne har accepterat ovan nämnda beslut.
- 2.5 Det ska i sammanhanget sägas att yttre press har under många år använts i förlossningsvården och används allttjämt, dock med försiktighet. Yttre press är således en vedertagen metod och är på samma sätt som andra behandlingsmetoder som kan behöva tillgripas akut under en förlossning förknippad med vissa risker.
- 2.6 Region Skåne har vidtagit åtgärder i sin verksamhet och i sina riktlinjer kring användandet av yttre press med hänsyn till den kritik som riktats mot Region Skåne från IVO i det aktuella vårdärendet.
- 2.7 Under förlossningen och framförallt under dess slutskede och innan yttre press anlades har Käranden ”drabbats av ren panik” och förlossningssituationen har varit svårhanterlig för vårdpersonalen.
- 2.8 *Patientlagen m.m. och fråga om samtycke*
- 2.9 Enligt 5 kap. 1 § patientlagen (2014:821) ska hälso- och sjukvården så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Enligt 4 kap. 1 - 2 §§ patientlagen ska patientens självbestämmande och integritet respekteras. Hälso- och sjukvård får inte ges utan patientens samtycke om inte annat följer av patientlagen eller någon annan lag.

- 2.10 Innan samtycke inhämtas ska patienten få information enligt 3 kap. patientlagen, bland annat det förväntade vård- och behandlingsförloppet och väsentliga risker för komplikationer och biverkningar. Patienten kan, om inte annat särskilt följer av lag, lämna sitt samtycke skriftligen, muntligen eller genom att på annat sätt visa att han eller hon samtycker till den aktuella åtgärden.
- 2.11 Hälso- och sjukvårdspersonalen har enligt 6 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659) att utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. En patient ska ges sakkunnig och omsorgsfull hälso- och sjukvård som uppfyller dessa krav.
- 2.12 Hälso- och sjukvårdsverksamhet ska bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls. Det innebär bl a att vården särskilt ska tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet och bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet enligt 5 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Av förarbetena bestämmelsen följer att all vård, behandling och rådgivning ska ske i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet samt att patientens rätt till självbestämmande och integritet inte kan vara absolut utan måste vara begränsad av flera skäl. Det anses härvid inte möjligt att låta patienten bestämma innehållet och omfattningen av vården, utan sådana avgöranden måste alltid ankomma på sjukvårdshuvudmannen och den som har det medicinska ansvaret för vården (se prop. 1981/82:97 s. 116 och 118). Därtill bör det framhållas att det av 3 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen framgår att vårdgivarens mål alltid är att göra gott för alla.
- 2.13 Käranden har sökt sig till förlossningsvården för att för att få hjälp med en förlossning. Därigenom har hon samtyckt till förlossningsvård. Hur långt detta samtycke sträcker sig och om det i den aktuella situationen inte varit möjligt att inhämta samtycke får utredningen i detta mål klargöra.
- 2.14 Region Skåne menar, att det inte förelegat behov av explicit samtycke för vårdåtgärden utöver det generella samtycke som redan lämnats till att få förlossningsvård. Detta ställningstagande stöds även delvis av IVO som uttalar att åtgärden bör ske i samråd med patienten. Frågan om när skyldigheten att ge information och krav på uttalat samtycke från patient till enstaka moment i en

sekvens av vårdåtgärder inträder, är inte reglerat utan ligger inom ramen för den sakkunniga bedömning som aktuell hälso- och sjukvårdspersonal gör under de aktuella vårdförhållandena.

- 2.15 Region Skåne menar i andra hand, att det med hänsyn till händelseförloppet och omständigheterna under förlossningen inte varit möjligt att inhämta ett samtycke eller i vart fall så har situationen varit sådan att det inte gått att inhämta ett informerat samtycke.
- 2.16 *Ej skadeståndsgrundande kränkning*
- 2.17 Region Skåne bestrider att 2 kap 6 § första stycket regeringsformen är tillämplig. Svea hovrätt har prövat frågan i mål T 9154-21 och funnit att det inte föreligger någon rätt till ideellt skadestånd för en händelse som inträffat före ikraftträdandet av bestämmelserna om rätt till ideell ersättning vid överträdelse av regeringsformen som infördes genom en lag som trädde i kraft den 1 augusti 2022.
- 2.18 Region Skåne bestrider att påstådd överträdelse är ersättningsgill med stöd av artikel 8 i Europakonventionen.
- 2.19 Region Skåne, menar att den åberopade överträdelsen i väsentliga avseenden avviker från av Käranden åberopad praxis i sådan omfattning och utsträckning att en eventuell överträdelse i sig inte kan utgöra en skadeståndsgrundande överträdelse.
- 2.20 Region Skåne, menar vidare att den aktuella vårdåtgärden har vidtagits i överensstämmelse med svensk nationell lagstiftning
- 2.21 För det fall tingsrätten skulle finna att Region Skåne genom aktuell personal har kränkt Kärandens konventionsrättigheter har sådan kränkning, under alla förhållanden, redan gottgjorts på ett adekvat sätt genom LÖF:s beslut varigenom Käranden tillerkänts ersättning för följderna av att man utan indikation använde yttre press under förlossningen.

2.22 *Skadeståndets storlek*

2.23 Till stöd för nivån på av Käranden yrkad ersättning har Käranden åberopat Svea hovrätts dom av den 13 december 2022 i mål nr T 9154-21. Förhållandena i förevarande mål och den av Käranden åberopade är stora.

2.24 I Svea hovrättsmålet var det fråga om ett planerat ingrepp där sjukvården underlät att förklara riskerna med ingreppet. Ingreppet fick omfattande konsekvenser för den mot vilken ingreppet företogs.

2.25 I förevarande fall är fråga om en förlossningssituation då behandlingsåtgärder behöver vidtas med kort varsel. Den åtgärd som vidtogs var inte mer riskfylld än annan vårdåtgärd som stod till buds. Den fysiska skada som Käranden drabbats av hade kunnat uppstå även vid annan behandlingsåtgärd. Dessa omständigheter tillsammans med, att Käranden även kompenserats av LÖF och att såväl LÖF som IVO i viss mån gett Käranden bekräftelse på hennes upplevelse, medför att ett eventuellt skadestånd ska sättas betydligt lägre än vad som var fallet i Svea hovrättsmålet.

3 MÅLETS FORTSATTA HANDLÄGGNING

3.1 Region Skåne hemställer att Käranden föreläggs att yttra sig över detta yttrande.

Malmö den 26 maj 2023

A large black rectangular redaction box covering the signature area, with a white 'X' drawn across it from corner to corner.A small black rectangular redaction box covering a line of text.